

# A VIZ ÉS A GYEREK

Irtá HORDÓSY IVÁN

A winniepei nagygyűlés hullámai csak most érték el a nyugati pusztákat és Ontario lankáit, a választásokban megrögzített közvélemény újra hajlékonyá válik és — amint látszik — a „kormánypart” mellett lassan megszületik az „ellenzék.”

Vajdudó, keletkező társadalmunknál rendszeres tünet ez, és ha a vélemények ellentétesek is, megelégségük és erősségük annak a bizonyossága, hogy a kérdés magában vitálisan érdekli a kanadai magyarságot és ezért vele foglalkozni kell.

Rövid néhány évvel ezelőtt még egységes közvéleményről a kanadai magyarság között beszélni nem lehetett. Nem lehetett, mert nem volt összeköttetés az óriási távolságokra egymástól élő magyarság között és a magyar sajtónak kellett elvégeznie az évekresztelő előkészítési programját, amely annyiféle gondolkodású és érdekű magyart egy platformra hozhatott. Mindez nem akar sajátmagunknak nyújtott virágcsoport lenni, de hangsúlyozni kívánja azt a tényt, hogy a kanadai magyar sajtónak a kanadai magyarság sorában minden egyéb intézménynél nagyobb szerepe és hivatása van és hogy magyar sajtó elképzelhető Magyar Szövetség nélkül, de Magyar Szövetség magyar sajtó nélkül nem. Ezt a kérdést pedig azok a megbeszélések tették aktuálisá, melyeket a Magyar Szövetség tisztikarának egyes megbízottjai folytattak velünk annak megállapítására, hogy a kooperáció a Magyar Szövetség és a Kanadai Magyar Ujság között milyen módon képzelhető el. Mi ugyan erre a kérdésre már — kérdés nélkül is feleletet adtunk — de azért megegyezés megismételjük a felfogásunkat:

A Kanadai Magyar Szövetség gondolatát éveken keresztül az érdeklődés, mert szükségességéről és helyességéről meg voltak győződve. Most, amikor végre testet öltött ez a gondolat, természetes, hogy a legőszintebben üdvözljük.

Arról lehet szó csupán, hogy a születéssel együttjáró betegségeket gyógyítani próbáljuk és nyugodtan, a nagynyilvánosság előtt olyan kritikát gyakoroljunk, amely óvakodni fog ugyan attól, hogy a „vízzel együtt a gyereket is kiöntse a fürdőkádból”. — de minden vonakodás nélkül megmondja véleményét és ha kell, harcolni is fog mindazon hibák ellen, amelyeknek ki nem küszöbölésétől éppen magának a Szövetségnek létét félti.

Röviden összefoglalva — az ügy érdekében — már most az alábbiakban látjuk a legfőbb hibákat a Szövetség jelenlegi szervezetében:

Nem tartjuk megfelelőnek az elnök személyét. Mi a magunk szempontjából nem akarunk ugyan semmifélekülönbséget tenni régi, vagy új kanadai magyarság között — s e tekintetben nem értünk egyet Kovács János tisztelettel — de el kell ismernünk a régi kanadai magyarságnak azt az elvitázhatatlan jogát melynek fogva egy ilyen egyetemes szövetségnek legalább első elnöki pozíciója őt illette volna meg.

Legfőbb kifogásunk azonban a jelenlegi elnök személye ellen az ő egyénisége, melyben nem látjuk azokat a garanciákat, melyek ilyen fontos pozíciót betöltő tisztviselőben nélkülözhetetlenek.

Szeretnénk — mindazonáltal — a leghatározottabban hangsúlyozni, hogy a fentiek elmondásával nem robbantani, hanem építeni akarunk és azokat azért mondottuk el nyilvánosan,

hogy a bajok valóban „parlamentárisan” legyenek orvosolhatóak, nem pedig „forradalmi” úton.

Ami már most a Szövetség programját és anyagi alapjait illeti, e tekintetben a következő megjegyzéseket óhajtnék megtenni:

A nagygyűlés elé került programok között egyetlen egy sem rendezte határozottan a Szövetség anyagi kérdéseit. Volt ugyan és van is szó különböző tagsági díjakról, de a mi tapasztalataink szerint egy kizárólagosan ideális elgondolás, melynek konkrét, közvetlen, megfogható haszna a tagokra nincs, nem fogja egy táborba tömöríteni az egész magyarságot és a jelenlegi koncepció mellett legfeljebb csak a kereteket lehet fenntartani, de reális alapokon nyugvó tényleges Szövetséget nem.

A nagygyűlés kikapcsolta a bevándorlás és telepítés kérdésével való üzletzerű foglalkozást a Szövetség programjából, ami helyes volt, de nem gondoskodott megfelelő behelyettesítésről.

Szerintünk a Szövetség legsürgősebb teendője lenne egy életeres baleset és életbiztosítási rendszer kiépítése — elsősorban azon bevándorló testvéreink részére, akik — helyüket folyton változtatván — nem iratkozhatnak be az egyes helyi magyar betegsegélyező egyletekbe, miután a legtöbb helyi egyesület vidéki tagokat nem is hajlandó felvenni.

Most, amikor hétről-hétre ujjabb és ujjabb balesetekről,

## WASHINGTON ÉS OTTAWA ÖLELKEZÉSE

Ottawa, február 14.

HON. FRANK B. KELLOG, AZ EGYESULT ALLAMOK KÜLÖG-MINISZTERE, FORMALIS LÁTOGATÁST TETT OTTAWABAN, AHOL KANADA KORMÁNYZÓJA ÉS A MINISZTERELNÖK VALAMINT A KORMÁNY HIVATALOSAN FOGADTA. KELLOG A TISZTELETRE ADOTT BANKETÉN AZ ALÁBBI ERDEKES KIJELENTÉST TETTE:

— AZ EGYESULT ALLAMOK EDDIG IS ÉS EZUTAN IS MINDENKOR BÉKÉS ESZKÖZÖKKEL IGYEKSZIK ELINTÉZNI AZOKAT AZ ESETLEGES SURLÓDÁSOKAT, MELYEK KÖZÖTTÉ ÉS MÁS NEMZETEK KÖZÖTT A JÖVŐBEN FELMERLEHETNEK. NINCSENEK IMPERIALISTA CELJAINK, NEM VÁGYUNK MÁS ORSZÁGOK TERÜLETEIRE ÉS CE LUNK, HOGY MÁS NEMZETEK INTÉZMÉNYEIVEL, KULTURAJAVAL ÉS SZOKÁSAIVAL MINÉL INKÁBB MEGISMERKEDJÜNK, HOGY EZ ALTAL KÖZELEBB KERÜLJÜNK EGYMÁSHOZ ÉS JOBBAN MEGERTSÜK EGYMÁST.

KELLOG BESZÉDERE KING MINISZTERELNÖK VÁLASZOLT ÉS ANNAK A REMÉNYENEK ADOTT KIFEJEZÉST, HOGY A BÉKE, AMELY OLY HOSSZU IDŐ ÓTA HONOL KANADA ÉS AZ EGYESULT ALLAMOK KÖZÖTT, TOVÁBBRA IS FENNMARAD ÉS PELDUL FOG SZOLGÁLNII A VILÁG TÖBBI NEMZETEI SZÁMÁRA IS.

A MINISZTERELNÖK ÜDVÖZLÉSÉHEZ CSATLAKOZOTT R. B. BENNETT, AZ ELLENZÉK ÉS R. DANDURAND SENÁTOR A PARLAMENT NEVEBEN.

## Földrengés Victoriában

Victoria B. C., febr. 13.

A VANCOUVER SZIGET TÖBB PONTJÁN HAJNALI 3 ÉS 4 ÓRA KÖZÖTT TÖBB HEVES FÖLDRENGÉST ÉREZTEK. NANAIMO, PORT RENF.

REW, PORT ALBERNI, BANFIELD ÉS PACHENANBAN VOLTAK A RÁZKÓDÁSOK A LEGERŐSEBBEK, DE A FÖLDRENGÉST A VANCOUVER KERÜLET EGYES RÉSEIBEN IS ÉREZTEK.

KAR SEM EMBERLETTEN, SEM ÉPÜLETEKBEN NEM ESETT.

## A VADKAN

Irtá: GRAZIA DELEDDA

A Nobel-díj bírálói idén Grazia Deleddát méltatták erre a szép és előkelő díjra, melyet csak az irodalom legnagyobbjai szoktak megkapni. Szegény szardíniai családból származott és műveiben elsősorban hegy-völgyes szűk patriájával foglalkozik. Vidéken él, mint egyszerű tanító, csendes, zajtalan életét családjának és az irodalomnak szentelve. 25 év óta írja regényeit és elbeszéléseit, és 25 évi odaadó munka az egyszerű vidéki írónő nemzete legnépszerűbb írói közzé emelte. Főbb munkái: a „Repkény”, „Az élet játéka”, „A magányos ember titka”, „Chiaroscuro” stb. Kitüntetések nemcsak az olasz nép dicsőségét, hanem a szardét is emelte, melynek ismeretlen lelkét és életét, mint Mistral a provençait, ő rajzolta és vitte a világ elé legművészebb formában.)

A kis vaddisznó alig nyitotta ki szemét a reggel fényben, azúrkek ég mélyén, tengeren s a távoli hegyeken a világ legszebb színeit, a zöldet, fehéret és pirosat pillantotta meg.

A zöldelő tölgyfák közül, mint felhők a holdon, a közel hegyek fehér csúcsai emelkedtek ki, de a vaddisznó fészke körül már vöröslött a virágzó moh és a szikladarabok, hegyi utak, meredek piros színel voltak letakarva, mintha a rajtuk elhaladt pásztorok s banditák ott hagyták volna skarlátvörös sejkéik s néhány cseppelt kiömlő vérükből. Hogyan ne lenne szarnokká s merészsé igly helyt az ember? Alighogy lenyalta és letisztította

hét kis kölykét a koca, melyek oly hevesen szoptak, mintha makkot ennének, az utolsó szüldött, a mi merész kis vadkanunk jóllakottan és boldogan nekikindult a nagy tölgyfa árnyék körén át a világnak. Anyja szivszaggató rőfögéssel hívta, de a kis vad megfordulva a kiszáradt földön, egy más vaddisznó alakját vette észre, melynek kis farka gyűrűként csavarodott a magasba: saját árnyékát.

Egy éj s egy nap telt el: testvérei is a nap felé fordultak és bámulatukban saját árnyékuk után futkostak. A koca feltörte már az utolsó makkokat is, melyek a moh közt maradtak s rőfögve hívta kicsinyeit: hat közzük, mind egyformák, aranyozott csikkal bőrkön, mintha se lyemben születtek volna, rohanva egymás hegyén-hátán vissza is tért, a hetedik azonban, ki először kezdte meg bolyongását a világban, nem jött vissza. Az anyja, vad és éles szeműt körülhordozta a sziklákon, rőfögött, megmutatva fehér hegycsúcsokhoz hasonló fogait, de a kis vaddisznó nem válaszolt és nem tért többé vissza.

Rőfögve, remegve utazott egy kis pásztorgyerek meleg tarisznyájában. Isten veled szülőhegy, moh-állat, s alig izelt anyatej, szabadság, Isten veletek! A fogvicorgatástól kezdve a lázadás dühéig minden megreszkettette a kis foglyot és nem nehé s mi ellenséges szivünknek sem elképzelni hoosszas elzártságának gyötrelmeit a felfordított kosárban. Órák és napok teltek el: egy apró kéz, mely mintha kegytelül lett volna borítva, durva és piszkos kis tejescsészét helyezett a

kosár alá és két nagy fekete szem hatolt át a börtön törékeny falán. Barátságos hang szólt a vaddisznóhoz:

— Harapsz? Ha nem harapsz, kihozlak. A kis foglyot turkált, szuszogott a kosár fonatján át; de rőfögése kedves, sőt siránkozó volt. A fekete kezecske fel emelte a kosarat. A kis vaddisznó szaglászva s tévóvan hagyta el börtönét. Milyen más volt a hegyek csillogó világa ennél a kis sötét, elhagyott konyhánál, melynek ajtaját a kis fiu, a páztor öccse óvatosságból becsukta. A tűz kialudt s a kályha körül, ahol a disznócska kutanni indult, egy kevés árpa hevert, hogy kenyerre legyen majd a szegény családnak.

— Nem jössz kijebb? Ne túrd az árpat; nincs nekünk más csak ez, anyám rabok ruháit mossa, hogy eltengődjünk, apám börtönben van... — mondotta a kis gyerek a kályha felé hajolva.

Mintegy ettől a hírtől meghatva, a kis vaddisznó kiugrott s apró pirosas szemhájú, gesztenyeszínű szemét rámeresztette a gyermek nagy fekete szeméire megértették s ettől a pillanattól fogva úgy szerették egymást, mint a testvérek. Nap-nap után körülszaglászta barátja piszkos lábait s a jóbarát gyengéden megsimogatta aranyozott, hullámzó szőrért.

A két barát napjai kellemesen teltek: a kis vaddisznó a sziklás udvaron turkált, amely szülőföldje hegyére emlékeztetett és a fiucska kifelé néző napra, barátja rőfögését utánazta.

Egy napon magas és szép parasztnő haladt át a gyalogósvé-

nyen. Kis fiu követte, kinek oly rózsás volt az arca, mintha arany dícsfény vette volna körül. Megpillantva a kis vaddisznót felkiáltott: oh, be szép! Adjátok nekem. Látni és bírni egyet jelentett a kis aranyhajú gyermek szemében. De a vaddisznó leszaladt a konyhába és elrejtőzött a kályhában, mialatt gazdája fe nyegetőzve, sötéten felállt.

— A tiéd? — kérte az asszony. — Enyém. — Add nekem; kapsz érte egy lirat, — ajánlotta a szőke nő. — Ha megrepedsz, sem adom neked. — Hogy beszélsz így, te rozs szul nevelt kölyök? Ha nem méssz innen el, szikladarabokkal agyon zúzom a fejed! — Gonosz pásztorgyerek! Megmondom apának. — Menjünk, menjünk, — szólta a paraszta asszony, én fogom megmondani a gyerek anyjának!

Az asszony valóban visszatért néhány nappal később, midőn a rabok mosónője elhagyatott konyhájában fiacskaival úgy beszélgetett, akárcsak egy felnőtt férfivel.

— Igen, drága Pascaleddu, — jagogott lilhege s beázott kötenyét facsarva, — ha apád nem mentik fel, nem tudom, mit fogunk csinálni, én ezzel az asztával nem sokáig húzom és amit a bányád keres, az számára is alig elég. Mit tegyünk, Pascaleddu? És az ügyvédet hogyan fizessük ki? Elzálogosítottam a raziogombjaim s emlékérememet, csak hogy árpát vegyek, hová jutok, ha a betegségem folytatódik?

betegségekről, halálos katasztrófákról kapunk híreket a magyarság köréből, amikor még van tartomány Kanadában, amely a volt ellenséges államok alattvalóinak hozzátartozói részére nem fizet kártérítést, igen nagy, sőt elementáris fontossága lenne ilyen szervezet kiépítésének, mely az egész Magyar Szövetség alapjait képezhetné.

A Védőiroda fennállásának idején ezzel a gondolattal nemcsak hogy foglalkozott, de ilyen tervezetet részletesen ki is dolgozott — a körülmények változása folytán ennek a tervnek megvalósítása most a Szövetség első kötelessége közé tartoznék.

Meg vagyunk győződve, hogy mindezeknek mérlegelése hozzá fog járulni a „Gondolat” megerősödéséhez, mert végeredményben az a fontos, hogy olyan Szövetségünk legyen, mely a szülőháza szeretetét ápolja, az új haza iránt való lojalitást hirdesse, tagjait vallásos meggyőződésükben megerősítse, minden intézményt és szervezetet, mely a magyarság vallási, kulturális, gazdasági és politikai életét emelheti, támogasson és komoly tényezőként léphessen fel mindazok ellen, akik vallástalanságot, nemzetköziséget, tekintélygalyázást, széthúzást szeretnének hirdetni közöttünk. Éppen ezért hangsúlyozottan figyelmebe ajánljuk az ellenzéknek is, hogy szenvedélyeit mindenkor rendezje alá a hideg és józan számításnak és a kritika és támadások hevében is nagyon vigyázzon arra, amit mi is programunkul tettünk meg, t. i., hogy „a vízzel együtt ne öntse a gyereket is!”

## ÜZENET A MAGYAR MUNKÁS TESTVÉREKNEK!

Az alábbi sorokat egy levél kíséri. „Uj Előre” bolsevik lap iránt érdeketében kaptuk, melynek csak a vég-ső passzusát közöljük:

— Egyben kérem a Hordósy urat, hogy a cikket, ha közölni fogják b lapjokban, a nevetem nevéssék ki teni, hogy ki írta, mert én ki volnék téve a veszélynek, a kommunista cselőseledek, ha névtelenül nem tehetik ki, akkor sem kell a nevetem oda írni, inkább ne közöljék a cikket. Hiszen vannak cikkek az Uj Előreben is gyakran, akik névtelenül vannak kitéve. Ezekután kívánom becses lapjuk legmesszebbmenő kiterjedését...

Tisztelettel: N. N.

(A fentiek előrebocsátásával — miután alifrás nélkül leveleket nem szoktunk közölni — ez alkalommal ettől az elvünkől eltérünk és magát a nyilvánosság előtt megnevezni nem akaró honfitársunk cikket alább közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy előtünk a cikkről felfedte kiletét. Szó pedig a cikk a következőképpen):

TEKINTETES SZERKESZTŐSÉG!

Nem tudom már tovább magamba rejtjen azt a megvetést, amelyet az

A szegényes konyhába belépett a pirosposztag paraszta asszony, leült a kialudt tűz mellé. — Hol van a vaddisznó, Pascaleddu? — kérdezte körülnézve. A kis fiu a kemence elé állt, vadul és lelkisínylően nézett az asszonyra s egyetlen szóval felelt:

— Hordd el magad! — Mária Cambedda, — szólta a nő az anyja felé fordulva, aki kötenyét szárította, — tudod, hogy egy bíró szolgálataiban álllok. A tárgyalásokon ő mindig részt vesz. Gazdám felesége nagyon gazdag; egyetlen fia van csak, egy kis ördög, aki amit akar, meg is teszi. Atyja csak a fia szemébe kerestül lát. A gyerek most beteg, keveset eszik és az apa meg anya olyanok, mint az örültek. Hald csak, a multkoriban a kis fiu meglátta a vaddisznót udvarotokban és óhajta azt. Add nekem, vagy holnap küldd el Pascaledduval, ha kell fizetni érte, megfizetnek.

— Gazdád bíró? — kérdezte lilhege az asszony. — Te szólhatsz pár jó szót uramért; a napokban fognak dönteni perében. Ha nem mentik fel, meg halok. Nem beszélhetsz erről uradnak? ... Nos, holnap Pascaleddu elviszi neked a vaddisznócskát, legalább annyit mondj uradnak, hogy fiam annak a szegény kegyvesztett Franciscu Cambeddónak a fia... Mondd, hogy asztmás vagyok és meghalunk az éhségtől.

A paraszta asszony semmit se ígért meg: mindnyájan tudták, hogy Franciscu Cambedda bűnös.

A kis vaddisznó újból utazott, de ez alkalommal a városkán át

és barátja karjai között. A két kis szív egymás mellett remegve és kíváncsian dobogott, ámbar a fiucska tudta, hogy el kell árulnia jópajtasát. Amaz nem hitt barátja árulásában s Pascaleddu karjaiban nyugodtan nézte a házakat, embereket, utcákat s a csintalan fruskákat, akik egészen a bíró házáig követék s egy közülök odaérve, kopogni kezdett és így szól az ajtóban megjelent szolgálóhoz:

— Pascaleddu sir, mert nem akarja odaadni a disznóját, ha nem veszték el tőle nyomban, elinal és nem adja többé oda! — Nem igaz, nem sírok; men jeteak az ördögbe! — kiáltotta Pascaleddu, letenni igyekezve a kis vaddisznót a szolgálóléány karjai közé. Eppen abban a pillanatban vezette be a kis fiut a szolgáló, midőn a bíró aktákkal karjai alatt a törvényszékre készült.

Kövér és alacsony ember volt, sápadt, nagy bajusszal és melankólikus szemekkel.

— Mi az? — kérdezte, mlközben a szolgálóléány ruhájánál fogva befelé lökte a kis fiut.

— Az a gyerek, aki elhozta a kis disznóját az urfianak, annak a Franciscu Cambeddónak a fia, aki most börtönben van. Annnyira szegények... meghalnak az éhségtől... anyja asztmás...

A bíró intett a kezével, mintha azt mondaná: „elég már belőle” és Pascaleddu nézve így szólott:

— Adjatok valamit neki. A szobaleány bevezette a kis fiut a kivilágított fehér szobába, ahol az urfi széken ülve, sáljába burkolódva egy különös ábrákkal telezsolt könyvet nézett. Wérfiskat és nőket látott benne